

РІК XIX. ДЖЕРЗІ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 10 СЕРПНЯ 1911. ЧИСЛО 32.

VOL. XIX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 10, 1911. No. 32.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Згідно зі статутом Р. Н. Союзу, § 36. завіdomляєся всіх Гол. Урядників Р. Н. Союзу, як також Урядників „Свободи“, що

Річне засіданє Головного Уряду Р. Н. Союзу

відбудеся в місті Jersey City, N. J., у власнім домі Р. Н. Союзу, 83 Grand St. на днях 5., 6. і 7. вересня с. р.

На се засіданє обов'язані сьуть явити ся: всі Гол. Урядники, означені §-ом 45 нового статута Р. Н. Союзу, як також Уряд „Свободи“.

ПОРЯДОК ЗАСІДАНА:

5-го вересня, точно о годині 10-ій рано, Служба Божа і панахида за померлих членів Р. Н. Союзу, відправлена Головним Духовним управителем Р. Н. Союзу, в гр. кат. церкві сьв. Ап. Петра і Павла в Jersey City, N. J.; по Службі Божій всі присутні Гол. Урядники і урядники „Свободи“ удадуться до дому Р. Н. Союзу, де відбудеся засіданє з слідуючим денним порядком:

Духовний Управитель промовить молитву; по молитві Гол. Предсідатель отворить засіданє.

Опісля наступить:

Справозданє Гол. Дух. Управителя;
„ „ Предсідателя;
„ „ Містопредсідательки;
„ „ Містопредсідателя;
„ „ Рекордового Секретаря;
„ „ Фінансового Секретаря;
„ „ Касієра;
„ „ Організатора;
„ „ Контрольної Комісії.

Дискусія над справозданнями Гол. Уряду Р. Н. Союзу.

Справозданє менаджера друкарні „Свободи“;

„ Редакторів „Свободи“;

„ Контрольної Комісії;

Дискусія над справозданнями заряду друкарні.

Всі Головні Урядники мають явити ся на виспе означений час в Jersey City, N. J.

Дано в McAdoo, Pa. 3-го серпня 1911.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. Союзу,
Т. Лабовський, гол. рекорд. секр.

НОВИНКИ.

¶ Малє виясненє. Позаяк богато читачів „Свободи“ не зрозуміло як слід новинки, поданої мною в попереднім числі в справі робіт, оголошуваних тутешнім міністерством промислу і праці, тому отсим же раз заявляю, що всі оголошені роботи мож отримати кожного часу через зголошенє ся особисто або листовно до „United States Immigration Service“, 17 Pearl Str., New York City. Около 50 робітників з різних стейтів поприїжджало до уряду імїграційного і ждали роботи при будові тунелю (Subway). Будову тунелів, провадить зовсім приватна компанія, Бредлого, і вона не має нічого спільного з урядом імїграційним; ся компанія має своїх робітників, яких задержано по укінченю будови станції пенсильванійської желїзницї на 33. Ті всі, що робили при будові тунелю пенсильван. ті мають першенство при будові мійських тунелів (Subways). Ще раз зазначую,

щоб шукаючі роботи не впроваджувались в блуд та не ждали роботи при тунелях від тих, хто їм дати не може. — А. Вала.

¶ Робота. Хто шукає роботи, той зараз її найде в Юнгстаун, Огайо. Цікавим радо уділить всяких близших подробиць місцевий, гр. кат. парох, о. В. Зацерковний. Його адреса звучить: Rev. W. Zatzerkovny, 526 W. Rayen Ave., Youngstown, O.

¶ Церковне сьвято в Юнгстаун, О. Як нам доносять, то в Юнгстаун, Огайо, дня 13. серпня с. р. відбудеся сьвято урочистих закладів підвалин під будову нової, прегарної церкви. На се величає торжество запрашає тамешний комітет всіх парохіян і дооколичних краєнів. Ні одного Русина не повинно бракувати на сїм торжестві. Хто не прийде пожалує, бо така честь, як класти фундамент підцерков, хиба не так скоро може в житю трафити ся. Імена фундаторів будуть записані в тій церкві на вічну пам'ятку, щоб споминали їх

ще внуки і правнуки і брали собі з них добрий примір. За тих фундаторів буде згадуватись по вічні часи і при кожній Службі Божій. Сю церков згодив ся будувати наш чоловік, п. І. Доваловський.

¶ Польська культура. І опять приходить ся нам занотувати два факти, доказуючі вроджену вже Полякам культурність. Як нам доносить д. Гр. Болух з Манчестер, Н. Г., оноді бавило ся там кількох 11-літніх польських хлопців з 6-літнім сином Русина, Івана Захарка. Забава культурних синів Польські полягала на тім, що ловили Русина на шнурок. І сям шнурком дитину так сильно стиснули за горло, що вона по корогкім часі померла. Коронер, мимо зізнань сьвідків, орік, що хлопчина помер на мейнґітіс. Сего самого дня, рідного брата помершого, скинули опять польські хлопці з другого поверха на вулицю і нещасний так тяжко покалічив ся, що жите його висить на волоску. — Нема то, як польська вроджена культура!...

¶ Ньюйорська поштова щадниця. Обава генерального постмайстра, що поштові щадницї по великих містах не оплатять ся, показала ся безпідставною. Найліпшим доказом сего є місто Нью Йорк. Тут відчинено щадницю ледви пару днів тому, бо 1-го с. м., а сума вложеного гроша досягла в суботу висоти 37.000. Гроші сї зложило 249 депозиторів. Протягом одної лиш минувшої суботи зложено 9.439 доларів.

¶ Жидівські написи. Тутешні Жиди можуть бути з того думними, що бруклінська компанія елевейтрів (горішних желїзниць) усюди поумішувала в жидівським язичі вивіски, обясняючі напрям і рух різних потягів; чи і ми дочекаємо ся колись того в нашім ріднім краю, під польсько-австрійським панованєм?... — А. Вала.

¶ Вибрав ся пішки довкола сьвіта. В минувшу суботу вибрав ся Френк Колборн в чотиролітню подорож наоколо сьвіта, розпочинаючи її о 12-ій годині в полудне від ньюйорської сити гал, через Бродвей до Йонкерс. На удержанє в часі подорожи заміряє Колборн заробляти спродажею пісень власної композиції, часописий ним писаних, давати відчити і т. п. Цікаво тільки знати, чи удасть ся йому перейти Галичину, спродаючи англійські пісні. — А. Вала.

¶ Малпача клітка як арешт. Місточко Mounds Park, Ind. може почванити ся найновішим винаходом: іменно в мійським парку замінено велику клітку, в якій передержувало малпач, на арешт. Для вигоди арештованих, щоб їм ошадити далекого, кількоразового мандрованя пішки вулицями міста, поліційний судія зараз коло клітки відчинив свою сажку розправ в величезнім полотнянім шатрі.

А ми?

500 тисяч корон на українські приватні школи зложили галицькі Українці в минулім шкільнім році. За ті гроші удержувано 5 приватних гімназій, 3 учительські семінари, 1 ліцей, 2 жіночі гімназії, 1 школу виділову дівочу і 2 народні школи у Львові. Коли зважить ся, що бідний український народ по при державні, краєві і мійські тягарі — податки, які ідуть по більшій часті завдяки польській „справедливості“ на польські школи на Руси, поносить ще і добровільний тягар удержуваня своїх шкіл, своєю послідною кєрвавицею, то се свідчить про великий засіб національної сьвідомости наших галицьких братів. Ідея „Рідної Школи“ захопила і одушевила не тільки інтелігенцію і міщанство, але й широкі верстви селянства. Се видко із виказів жертв, в яких стрічає ся значні датки від Громадських урядів, „Читалень“, „Січий“, „Соколів“, Братств і поодиноких селян. Про жертволюбивість і запал, з яким відносять ся Українці до „Рідної Школи“, свідчить сей факт, що в Рогатині зложили учні тамешної укр. гімназії на сю цілє суму 632 корон. Та видатки ростуть; в сїм році, що пічне ся з днем 1-го вересня, на самі гімназії потрібно о 55 тисяч кор. більше, бо прибуває 11 сьвіжих відділів. І тепер вже галицька українська преса завзиває до нових складок і жертв. Крім шкіл удержує ще українська суспільність в Галичині своїми грїшми цілий ряд буре, захоронок і інститутів. Супроти сєї наглядної жертвенности, про яку кожний безсторонний чоловік може переконатись з часописий або і з виказів жертв, як нужденно і підло представляють ся польські „теревені“ на тему „пруських марок“.

Але і ще одна не дуже весела думка находить на ум. 500.000 корон зложили в однім році наші братя, стиснені до краю австрійською податковою шрубою. Не один з галицьких жертводавців в правдивім того слова значіно мусів собі від уст відоймати, аби сповнити свій народний обов'язок: дати дрібну лепту на рідну свою школу. І якже нужденними в виду того приходять тих кількесот доларів, зложених на сю цілє Американською Русею! А тут о цент далеко лекше, як в бідній Галичині.

За пару тижнів пічне ся опять наука, підуть нові видатки, получені з удержанєм наших шкіл в Галичині. І Галичина у повній надії глядить за океан, глядить на нашу Русь і жде....

А ми?...

Відповідь на допис з Філядельфії, Па.

Послідніми часами зачали наші філядельфійські „патрійоти“ апотеозувати самобійство, тим що випишуть незаслужені похвали для самоубійців, згідно одного листе, неб. Івана Кречковського. Ми трималися доси цієї засади, що „о мерцях лиш добре говорити“ і не хотіли відповідати на ці бундючні похвали для неб. І. К., які появлялися на стовпцях „Народної Волі“, а і в останнім числі „Свободи“. Однак тому, що „наші“ готові взяти собі до голови, що то дійсно велике геройство „утіти від життя“ за допомогою оловяних кульок, ми примушені дати деякі пояснення до сего геройства і „мучеництва за народну ідею“, яке поніс Ів. К., завдаючи собі смерть ізза... „того, що заснічуєся народне життя“. Не хочемо входити в се, що його вчинок розтрублений часописами як геройство, є соблазном для других, (в недовзі готові ми мати тут, в Філядельфії з тузінь таких „мучеників“ — себто утікачів від життя), але хочемо справити то, що не вірне в згаданій дописі, а іменно доказати, чи дійсно заснічуєся тут народне життя. Нашим Русинам звісно, що загал наших в Філядельфії се люди, загально сказавши, політично не вироблені і народно не освідомлені. Тутешні люди, хотая взагалі національно не вироблені, однак не позбавлені почуття народної гордості. Те власне почуття лучить їх разом в одну руську громаду, яка в останніх часах величаво розвиваєся. Не було так перед кількома літами, коли ще галицької церкви не було. Тоді чинником, який лучив галицьких Русинів були в першій мірі філядельфійські товариства, як: Читальня „Просвіти“, яка до недавня числила 19 членів, Товариство „Любов“ якого число членів завжди хиталося між 50—30 членів. До того дочисляло ще яких 200 людей, в яких кружку оберталися члени цих двох товариств, отже возмим, що в тих двох товариствах гуртувалося найбільше яких 300 людей. Інші галицькі Русини, огорнені кацапською дурійкою гуртувалися коло відділу сьв. Арх. Михайла (від. Общ. Р. Братств) і читальні Качковського і тих була значна більшість, бо в їх руках була ще й парохія сьв. Арх. Михайла, під проводом о. Грабара. Решта, який не по нутру було „вольнодумство“ провідників з „Любові“ і „Просвіти“ і кацапство товариства сьв. Михайла, розходилися по всіляких польських костелах, де були бодай добрими католиками, хотая вправді зі шкодою для народних інтересів. То був стан філядельфійських Русинів перед 6-ти чи 5-ти роками.

Як видно, було між народом два напрямки, один чисто народний, який найже відкидав всяку релігію і через те, хотая потягаючий з народної точки погляду однак противний другому напрямку — чисто релігійному. Одна частина з тих послідних заспокоювала свої релігійні потреби в польських костелах і затрачувала народність, друга затрачувала одно і друге на користь москвофільства і цареславія.

На се не було ради, тільки злучити ті два духові напрямки разом і видвинути прапор з кличем: „Католицька Церков і Русь-Україна“. Се сталося! І наслідком цієї сполучки повстали: 1) Відновлена читальня „Просвіти“ з 120 членами, 2) Братство сьв. Володимира 50 чл., 3) Братство сьв. Георгія і місцева заповогове товари-

ство „Надніпр. Сокіл“ 120 чл., 4) Братство сьв. Михайла 30 чл., 5) Се-стрицтво Непорочн. Зачатія 120 чл., 6) Заповогова організація місцева 60 чл., 7) Руський ситізенський Клуб 150 чл., 8) Товариство „Любов“ 30 чл., 9) Амораторськ. Кружок 25 чл., 10) Церковний хор. З того видно, що народне життя не „заснічуєся“ а навпаки, поширюєся між нашими філядельфійськими горожанами, під впливом згаданих Товариств і Братств, на 300 але на 600 людей.

Звісна річ, що при реорганізації тих Братств і Товариств не обходилося без всяких ворожнеч і колотнеч. Звісна річ, що цих кілька десятків гордих, бо давніше з'організованих в згаданих двох товариствах людей, не хотіло признати рівноправності тим, котрі аж коли чули ся забезпечені від всяких нападів на їхні релігійні почування, до тих товариств пристали. „Є чого бути гордим — думали вони — перші сьвітоті народні“. Ся тиха ворожнеча не устала ще й тепер, як не устала зарозумілість тих кільканайцяти „лідерів“, котрі решту уважають мало що не за „бидло“. І тому то ті товариства, в яких гуртують ся ті „лідери“ мають між народом мало симпатії, що їх лютить і доводить до скажених клевет на всіх і вся.

Одну ще, зрозумілу з повисших виводів, характеристичну цїху мають ті патрійоти, що де лише вмішаються, там зараз ширять зневіру, і тому то видять завжди докруги себе пустку.

Дуже можливо, що неб. І. К. видів се і тому, певний що не вернуть ся вже ті часи „роботи народної“, уважав, що „заснічуєся народне життя“.

І я признаю і признаюсь кождий, що те „народне“ життя, яким жив небіщик і його товариші заснічуєся.

Що до непорозумін з Владикою, то вони певно були би устали, коли б Владика був заявив небіщикові і Компанії, що він прилучить ся до їх атеїстичного гуртка і сам стане таким як вони. Тоді б було все „All right“ і Владика міг би був удостоїти ся навіть тої честі, що вони з куртоазії до Него, були б заглянули, мимо своїх переконань, і до церкви.

Отже винувати Владика за се, що не хотів бути „товаришем“ атеїстів і хотів охоронити свій нарід від їхнього впливу — се вже, коли не навівно, то в кождім случаю сьмішно!

Не церков, пане Слободян, станула на перешкоді супружества обожаного Вами І. К., а лікар його, який коли учув, що він застрілив ся, сказав, що „йому туди дорога“. Не 25 доларів, панове з „Народної Волі“, але ціла руська католицька громада не хотіла його прийняти в члени парохії. І якби 25 доларів було на перешкоді то певно не були би голошені його оповіди в церкві, бо не 25 а 10 доларів зложив на церков небіщик, які зараз опісля віддано братови. Тут не церков, ні Владика довели його до катастрофи, але його власне життя.

„Не могучи оженити ся“ (ізза хвороби — прим. автора) ні дістати помочи у лікарів, а боячи ся божевільства, постановив вилічити ся „оловяними пігулками“ — пише Мр. Р. Слободян, і саме тут причина катастрофи. Інша річ чи такий поступок моральний чи ні, але атеїстичний! Що до характеристики його життя, то нам найвільно буде сказати, хоч се обидить його почитателів, що самі діла його вказують, що небіщик тут що рік змінював свої переконання, коли не часніше. Був „атеїстом між атеїстами,

народовцем між народовцями, пресвітеріянином між пресвітеріянами, а кацапом між кацапами, — сказав дуже влучно оден філядельфійський Русин.

Навіть сам автор дописи, „якого нагробної промови перо не в силі віддати“ і який „я братом почтив небіщика вінця гроші ситізенського руського“ дуже часто ще за життя з него насміхав ся. Але тепер треба було вилити сльозу, бо такий час у наших поступових... ну і він виліяв. Чи то часом не крокодиляча сльоза, п-е Слободян? Будьте щирі, п-е Слободян, і признайте ся, що ті всі комедії в часі похорону, ті плачі на-реченої і те, зааранжоване погребником подаване руки умершому і ті „сльозні“ промови, то лише агітаційна „шопка“ гідна її аренжерів, — пресвітеріяно-новосоюзівців, а не жаль за „народним діячем“. Признайте, що для Вас і Ко. невідгдно служити Богови то й служите божкам, яким імя: самохвальба, пресвітеріянізм, атеїзм, і всякі „ізми“.

От тому то власне заснічуєся те „ваше народне життя“, і Ви самі причиною того, а не люди, котрі життя, майно, і здоров'я несуть на жертвенник Бога і вітчизни.

Тут, п-е Слободян, чи будете ви і Ко. „спочивати“, чи „ділати“ — то коли Ваші діла підуть в тім напрямі що до тепер — ніколи не пробудите „сплячих синів України“. Так, панове, отворіть очі самі, подивіть ся, хто докруги вас, пізнайте свою фальшиву дорогу — то не будете потребували нарікати на „заснічуване“ не дійдете до божевіля і не будуть потрібні для Вас „оловяні пігулки“!

Вашу роботу ніхто не назве „народною“ ні „церковною“, бо се не робота, а самохвальба і кириця. Чим є Ваша „робота“ видно з Вашої дописи, се все знають філядельфійські Русини, яких тільки церков стримує від того що не викинуть вас як прокажених з своєї зромади. Погадайте, що той нарід не хотів небіщика (який був тоді кацапським дяком при о. Грабарі) і всіх тих патріотів киричників пустити на народне філядельфійське віче і не хоче їх допускати до своїх товариств. Погадайте, що ті патрійоти викопали самі собі гроб через всякі „політичні зделки“. Вашу Компанію за добре нарід знає і знайте, що коли Ваше поступоване не змінить ся, коли не станете людьми, то нарід буде Вас обминати так як обминав і цурав ся своїх зрадників.

На жадане дістанете сотки доказів свого „патріотичного“ поступовання.

о. Захар Орун, катедр. сотрудник.

Надіслане.

Прошу Хв. Редакцію о поміщене тих пару слів:

Із здивованєм довідав ся я від парохіян з Edwardsville, Pa., що хтось помістив в „Народній Волі“ допис про мене і підписав: „парохіяни з Edwardsville, Pa.“

З тим „хтось“, що так відважно „кидає з за плота“ і підшиває ся під парохіян з Edwardsville, не думаю отсею дорогою довго розправляти ся, бо допис та сама себе побила таки в очах тих парохіян з тої простої причини, що з гори до споду то звичайна клевета і жовч. виляна на мене — от так, щоби пімстити ся!

Між иншим пише той „хтось“, будьтоби я захоував Едвардсвілців, щоби вступали в члени православної „Взаїмпомощі“.... і тою клеветкою таж той „хтось“ плюнув сам собі в очі, бо в церкві було парохіян много і ніхто о тім не чув!

В закінченю зазначу, що та допис (в „Нар. Волі“) не зродилась в Edwardsville, Pa. але в... кругах олифанських, а в яких і з яких причин, то поки що затримаю при собі...

о. Еміліан Бартіш.

Русини Українці!

Як відомо дня 25. червня 1911 р. на Всенароднім Вічу в Пітсбургу ухвалено утворити фонд імени бл. п. о. Николая Стефановича на приватні руські гімназії в Галичині.

Як дорога була особа бл. п. о. Н. Стефановича для Американських Русинів, так дорогою остане і пам'ять про него. Пітсбург мав славу не лише в Америці, але і в старім краю завдяки тому, що довгі літа бл. п. о. Николай був душпастирем в тім місті. Бл. п. о. Николай живо інтересувався не лише долею нашої Церкви, але і справами народними, так в старім краю, як і тут, в Америці, і его то заходом утворено фонд імени Мирослава Січинського. Коли бл. п. о. Николай бачив, що Русини двигають ся та добувають собі лучшу долю, тішив ся, а найбільше тішило его, що Русини, поставивши собі девізою „в школі наша будучність“, стали закладати рідні школи, приватні українські гімназії. Наколи Руський нарід в Галичині тягне ся з остатнього, щоби бідним селянським дітям дати спромому учити ся в рідній школі і між жертводавцями на рідну школу знаходимо не лише урядників, сьвящеників і учителів, але і безліч селян і міщан, то прямо гріхом би було, еслиби Русини Американські не прийшли в поміч своїм братам. Думаємо, що кождому ясно, длячого віче в Пітсбургу ухвалило візвати Русинів до складання жертв на приватні українські гімназії в Галичині. Гроші на ту ціль узибрані назве ся фондом імени бл. п. о. Николая Стефановича, щоби вишанувати пам'ять скромного, а притім великого патріота, котрий мав щире, необлудне, золоте серце, котрий нікому зла не бажав, а нарід Руський любив більше як пересічний інтелігент-Русин, будучи сам народовцем і народолюбцем в цілм значінь тих слів.

Не вартає той зватися сьвідомим Русиним, хто пожадує цента на фонд імени бл. п. о. Стефановича!

Підписаний Комітет просить отже всіх сьвідомих Русинів, щоби до нового року кождий зложив що найменше \$1.00, а кожде братство Р. Н. Союза після своїх сил щоби зложило відповідну жертву.

Підписаний Комітет має надію, що в річницю смерті бл. п. о. Н. Стефановича збере ся фонд \$2.000, а колиб Господь Бог позволив зібрати більше грошей, то надвизка буде служити до утворення фонду на школи руські в Америці.

Сини і Доньки безталанної Русь-України! Збирайте на фонд при всяких нагодах і засилайте гроші враз з виказом до п. А. Бучака, виписавши чек або моні-ордер на імя: М. Porada.

Адрес до п. А. Бучака є такий:

Mr. A. Buczak,

1401 Carson St., S. S. Pittsburg, Pa.

Комітет:

о. М. Данилович, предсідатель,

Т. Гут Кульчицкий, заступник,

М. Порада, касіер,

П. Феш, заступник,

А. Бучак, секретар,

Л. Багрий, заступник.

о. Ол. Ротко, контрольор,

Іван Федан, контрольор.

Хто не уміє говорити по англійськи а хотіби мати добрий підручник до науки, нехай купить собі Русько-англійський ТЛУМАЧ сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів. Гроші англійськи враз з замовленням, через моні-ордер або почтовими марками. Замовляйте у: ANDREW SAWKA, Box 44, JERSEY CITY, N. J.

Покровитель і почесний член Р. Н. С.:
 Іх Преосв. Стеф. Сотер Сртинський,
 перший руський Єпископ в Америці.

**Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
 1910—1912:**

Духовний управитель:
 о. Мих. Валог, R. 9, Box 8, Butler, Pa

Предсідатель:
 Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
 Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
 Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
 Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey
 City, N. J.

Секретар фінансовий:
 Семен Ядловський, Box 76, Jersey
 City, N. J.

Касієр:
 Алексій Шарпонт, 524 Pine and
 Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
 о. В. Валог, Whiting, Ind.
 Константин Поступак, McAdoo, Pa.
 Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
 Іван Глова, Shamokin, Pa.
 А. Стефанович, Ambridge, Pa.
 Й. Ялечко, Ramey, Pa.
 А. Маркевич, New Alexandria, Pa.
 В. Левчик, Elizabeth, N. J.
 А. Добот, Lansford, Pa.

Організатор:
 Ілько Моранець, 1441 Emma Street,
 Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
 знаходиться під числом 83 Grand St.,
 (у власнім гомі) Jersey City, N. J.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсім увагу пп. Секретарів, щоби не прислали декларацій без виповнення свідомства лікарського, яке знаходиться на другій стороні декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають предложити метрику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркненем слово ціле або половину посмертне (ого), кільки має він і його жена літ, імя жени або якого иншого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. е. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і прислати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду
 Р. Народного Союзу в Америці.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.

Вступне після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Если отець родини в шпиталю божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

ПОКВІТОВАННЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 1886 КВІТ \$160.00
 на сто шістьдесять доларів, котрі місцевий Уряд отримав як посмертну за допомогу по Льві Воронка з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Джерзі Сіті, Н. Дж. 29. лип. 1911.

Свідки:

Василь Костецький,
 Андрей Шостак.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 70.

Ст. Миланович, предс.
 Антін Онисик, секр.

No. 1922 RECEIPT \$780.00
 for seven hundred eighty Dollars received by Guardian of the Estate of late K. S. Whiteman Jr. as death benefit (Orphants Fond) of John Drozd from The Little Russian National Union of America.

Ramey, Pa. date August 1. 1911.

H. S. Whiteman Jr.
 Guardian.

Witnesses:

W. L. McJunkin.
 John A. Duke.

The Local Branch of The Little Russian National Union of America, No. 58.

Вас. Копильчак, предс.
 Йосиф Ялечко, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союзу просить ся братські оголошення в справі мітінгів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союзу“ прислати в сей спосіб, щоби вони найшли ся в редакції найпізнійше в понеділок рано того тижня, у якім мають бути поміщені в часописи. Усі оголошення, які прийдуть до редакції пізнійше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. „Запорожська Січ“, від. 171. подає до відомости своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінг відбуде ся 13-го серпня с. р. На сей мітінг кождий член безусловно мусить явити ся, бо єсть важні справи до полагодження. Котрий член не явить ся, буде караний. Приймаємо нових членів без вступного. — Дмитро Сірий, предс., Григорій Варунок, секр.

МАНЧЕСТЕР, Н. Г. від. 178. подає до загальної відомости, що піврічний мітінг відбуде ся дня 20. серпня с. р. в О. Дубчака, 100 Concord str. На сей мітінг має явити ся кождий член під карою 50 ц., а урядник \$1.00. Рівнож запрошує ся нових кандидатів на членів Р. Нар. Союзу. Адреса се-

кретаря: Harry Boluch, 105. Amherst str., Manchester, N. H. — Яр. Болух, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запор. Січ“, від. 117. повідомляє усіх своїх членів, що місячний мітінг відбуде ся дня 12-го с. м., в гали під ч. 134 Е. 7-ма улица. Адреса секр. тов. звучить: John Bilobram, 51 Morris str., Jersey City, N. J. — Ів. Білобрам, секр.

БЕРВІК, ПА. Братство сьв. о. Николая, від. 153, подає до відомости усіх своїх членів, що на мітінг, відбувшим ся дня 16. липня с. р., вибрано, на місце виїхавших з нашої місцевости, отсих двох урядників: Іван Дубіль, предс.; Андр. Баланда, кас. Позамісцевих членів просить ся вирівнати всі задеглости, бо хто до двох місяців не сплатить своїх довгів, зістане виключений з Братства. Голоситись на адресу секретаря: Т. Бекесевич, Box 583, Berwick, Pa.

НЮ ЙОРК, Н. Й. „Тов. Тесьмениця“, від. 144 подає до відомости, що дня 12 с. м. відбуде ся мітінг; кождий член має явити ся точно о 7½ годині вечером в гали Тов. Е. 7. ул., бо єсть важні справи; рівнож на сій мітінг кождий член має вирівнати свої задеглости. Неявивший ся член заплатить 50ц., а урядник \$1.00 кари. — Адреса секретаря звучить: Adam Zubrycky 223. E. Houston Str. New York City, N. Y. — Уряд Товариства.

ЮНГСТАВН, О. Братство сьв. Арх. Михайла, від. 218 повідомляє всіх своїх членів, що дня 13-го серпня с. р. відбуде ся мітінг в справі владження протесту на Річне Засіданє Головного Уряду Рус. Народного Союзу. Взиває ся отсім п. предсідателя брацтва, аби безуслівно явив ся на сей мітінг, бо інакше підпаде карі після статута. Члени неявивші ся і невіривнавші своїх довгів зістануть виключені з Брацтва і Р. Н. Союзу. — Е. Переговський, заст. секр.

ВІЧЕ

в справі фонду бл. п. о. Николая Стефановича

відбуде ся в галі церковній

в Carnegie, Pa.

в неділю, дня 13. серпня с. р. о годині 5-ій по полудні.

Всіх щирих Русинів і Русинок до як найчисленнійшої участі запрошує сердечно

Комітет.

ПРИЇЗД ВЛАДИКИ ДО ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Подає ся до відомости загалу, що церков сьв. Володимира в Елизабет, Н. Дж. буде обходити 20-го серпня, т. е. в неділю, о год. 10-ій перед полуднем, величаве торжество сполучене з Архієрейською Службою Божою; се буде посвячене цвинтаря і креста. В сій торжестві возьме участь наш Преосвященний Владика, С. С. Ортинський, доокрестне сьвященство і сусідні брацтва.

Просить ся проте всіх Русинів, проживаючих так в Елизабет, Н. Дж., як і цілій околиці, щоби ласкаво взяли участь в сій торжестві, та своєю присутністю причинились до звеличання сего так радісного для нас сьвята.

За комітет:

о. Мих. Лисак,
 Еміліян Ламтак,
 Василь Левчик,
 Юрко Шевчук.

Позір! Позір! Позір!

Заходом Унраїнського Товариства „НЮ ЙОРСЬКИЙ БОЯН“

відбуде ся

в суботу, дня 12-го серпня 1911 р.
 в „Arlington Hall“ 19—23 St. Mark's Pl. 3-ма вул. (між 2-ою і 3-ою Ave.), NEW YORK, N. Y.

театральне представленє

ПІДГІРЯНЕ

народна мелодрама в 3-ох діях, Гушалевица-Вербського.

ОСОБИ:

Трофим	—	п. В. Малевич
Анна, його жена	—	п.на К. Огороднік
Оля, їх донька	—	п.ні Е. Корват
Стефан Крішчак, легієв	—	т. І. Драган
Чопорі, війт	—	т. В. Лаваренч
Тетяна, його жена	—	п.ні А. Ольшеська
Василь, присяжний	—	т. Т. Кічмар
Знахорка	—	п.ні Е. Павловар

Селяни, — Селянки, — Дівчата.

Дірієнт: п. О. Стетневич. Режисер: т. С. Фостин
 Музика: п. Г. Е. Смолінського.

Початок точно о годині пів до 8. веч.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла I-рядні 1.00 дол.; II-рядні 75 цент.; III-рядні 50 цент.; крісла на галерії 50 цент.; IV-рядні 35 цент.; місця стоячі 25 цент.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЫ

Більшу часть доходу призначає ся на будову Укр. Нар. Дому в Нью Йорку.

Прибудьте, дорогі Земляки, як найчисленнійше на се представленє, бо „Підгіряне“ се одна з красивих народних штур з дуже гарними соловини та гуртовими сьпівами. Хто прибуде — не забуде! Запрошує сердечно всіх: 31-32

Комітет Укр. Товариства „Ньюйорський Боян“.

Позір! Позір!

ПЕРШИЙ

Величавий Пікнік

устроє

БРАТСТВО ЛИЦАРІВ сьв. ГЕОРГІЯ в N. S. PITTSBURG, PA.

на фармі Kalin-a, Spring Garden Borough,

дня 20. серпня с. р.

Початок о годині 10-ій рано.

Білети від пари 50 цент., сама дама 25 центів.

Родимці з Алеґені і околиці!

Користайте з нагоди, бо се буде наш перший і послідній Пікнік в тім році. Не жалуйте пару марних центів, а прибудьте усі, щоб в тіні дерев і на сьвіжім воздуху забавити ся разом. Час вже короткий, ось ще пару тижнів, а на деревах листє пожовкне і опадє, земля покривє ся білим снігом а ми глянувши через вікно, не так жалко будемо згадувати прощившу весну, споминаючи веселу забаву на пікніку Брацтва лицарів сьв. Георгія.

А що забава буде весела, буде доволі скріпляючих напоїв і смачних перекусок, за се ручать

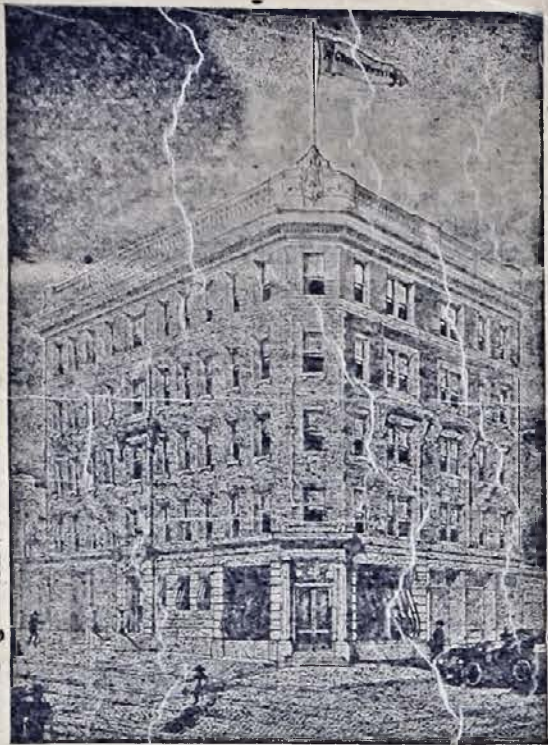
Комітет.

ДОРОГОСКАЗ.

Брати Wood-s Run кару і трансфер на Ohio Str. Там висісти і брати можна Troyhill, Millvale і Millvale Etna кару і трансфер на Chestnut; там опять висісти, взяти кару Spring Garden Str. і їхати до кінця лінії; там буде ожити провідник.

Европейська адвокатсько-нотаріальна і війсьнова канцелярія.

За малу винагороду переводимо і старі крау процесу ґрунтові, спадкові і грошові, стягаємо вилеглі рати і переводимо в красиві табулі всіякі документи, нотаріальні акти, повноваження, контракти купня і продажня. Тестаменти; скріпств; довідні декларації і спадкові, потверджені ціс. корол. генеральними Консулами. Виробляємо урядовою дорогою асентегунові подання та увільнення від військових виправ та маємо самих найдішних адвокатів, що вступают наших клієнтів. Всякий у нас споряджений документ, має правну важність в старім крау. Ідучим до Росії виробляємо паспортти для виїзду через границю. Порядя даром. Голосити ся або паміть в всякій справі: D. Klager, 121 Norfolk Str., New York, N. Y.

Головні Бюра у власнім домі:
111 Grand St. & Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Філії:

111-115 E. 7 St., NEW YORK, N. Y.
101 Rockaway Road, JAMAICA, L. I.

Ц. н. австр. Почтова Каса Ощадности
в Відні.

Конто Ч. 55844.

TELEPHONE: 1547 GREENPOINT.

ОСНОВ. 1880 РОКУ.

CABLE ADDRESS: 1323 ORCHARD.

А. ГРОХОВСКИЙ і С. П.

Л. В. ШВЕНК, властитель.

**Дім Банковий, Агенція Ліній Корабельних
і Желізничих.**

ПРИНИМАЄ ШАДНИЧІ ВКЛАДКИ З ПІВРІЧНИМ ОПРОЦЕНТОВАНЄМ.

УДІЛЯЄ ПОЖИЧОК НА ГІПОТЕКИ І РЕВЕРСИ (НОТИ).

ВИСИЛАЄ ГРОШІ І ВИДАЄ ПЕРЕКАЗИ ДО ВСІХ МІСЦЕВОСТИЙ.

ВИМІНЮЄ І ПРОДАЄ ЗАГРАНИЧНІ ГРОШІ І ВАЛЮТИ.

ПРОДАЄ ШІФКАРТИ ДО ПОРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ І ПОЛУДНЕВО-АМЕРИКАНСЬКИХ.

ПРОДАЄ ТІКЕТИ НА ЗЕЛІЗНИЦІ АМЕРИКАНСЬКІ.

ВИЛАДЖУЄ НОТАРІАЛЬНІ АКТИ З ПОТВЕРДЖЕНЄМ КОНСУЛЯРНИМ.
ВАЖНИМ В ЄВРОПІ.

Крайне!

Чи наміряєш купити парцелю (лот)? Ноли так, то прочитай пильно сю статю. Передовсім не дай натягнути ся на так звані „Загадкові оповіщення.“

Переслідувані сотками агентів, багато наших Родимців закупило в останніх літах лоти, не вартуючі і 10 центів за долара. Десятки таких людей зголошують ся до нашого бюра. Чому? Бо, щоби добре купити, треба на тім трохи розвміти ся, а не йти на сліпо за облесними слівцями агента; треба мати загальне поняття про вартість землі і про відносини, які диктують ціни, а тому належить конечно застановити ся над слідуєчими питаннями:

1. Де суть положені лоти? В великім місті, в малім містечку, чи десь на фармі, котру порізано на кусники і якась компанія продає їх, обіцяючи купуючим несотворені річи.
2. Як суть лоти положені? На рівнині, височині, чи в долині?
3. Яка комунікація з містом?
4. Як далеко до церкви, склепу, школи?
5. Чи суть які уліпшення і хто за них платить?
6. Чи титул власности певний?
7. Які суть вигляди на будучність?

8. Які тягарі, податки до плачення? Чи вартість землі довкруги їде в гору?
9. Яка можливість відпродажі?
10. Які умови сплати і яке запевнене на случай недуги або утрати праці?

Ви вже чули, Вп. Читачі, про тих земляків, що купили лоти в різних містечках, особливо в Нью Джерсі; Ви чували також, що половина з них потратила добровільно по кількадесять або й по кількаторе доларів, по звалола пропасти вплаченим грошам і тепер нарікає. Чому? Відповідь проста! Переглянь, Читачу, наші питання і застанови ся, чи бодай один куплений лот відповідає загальним вимогам? Ні! Купили без застанови, під впливом масних слів агента, або його почастунків, не мали поняття, що роблять, тож не диво, що тепер нарікають.

Нема сумніву, що лише той може чогось доробити ся, хто щадить і хто частину своїх ощадностей обертає на купно землі. Від того зачинали найбагатші на сьвітлі люди, а особливо тут в Америці.

Але, шан. Читачі, заки сей тяжко запроцьований грінш уміститься в землю, треба доконче провирити, чи за свої гроші дістанете усї ті догідности, про які ми в наших повисших питаннях згадали. Наколи, Читачу, найдеш де землю, що відповідає усїм Твоїм вимогам, купи її без вагання і будь увірений, що кожний так ульокований долар принесе Тобі стократну дяку Твоїй родині.

Шукай, питай, запізнай ся з вартістями землі, май отверті очі на кожду нагоду, бо инакше останеш позаду.

Оглядаючи ся за чимсь відповідним і ма-

Кілька уваг на часі.

YE OLDE MILL PARK

Прочитай їх, Читачу, а бути може,

що вони заощадять Тобі тяжко запрацьовані долари.

ючи заощаджених кількадесять доларів, прочитай терпеливо і нашу пропозицію, прийди, оглянь, сам переконай ся, надумай ся і зроби так, як Тобі веди́ть Твій здоровий розум.

Наша компанія продає від 3 літ лоти в місті Брукліні, Нью Йорн, — намагай: в другім найбільшій місті на сьвітлі! Всі лоти лежать на рівнині, суть сухі і рівні, як на столі. 7 бльонів від елевейтру і стрітнари, а після теперішнього плану стріткарка буде переходити через нашу головну ули́цу.

За 5 центів їде ся до кожного пункту в Брукліні і на сторону ньюйорську.

Всі ули́ці витягні і висаджені деревами, хідники цементові, вода всюди перепроваджена, а усе те вже заплачене.

3 бльони від нас ряд замешналих намениць, отже се не пустиня, але правдиве місто. На наших лотах є також кільканайцять однофамілійних домиків на продаж.

5 бльонів до силепів і школи.

Податки низькі, окола \$5.00 на рік. Поліції і огневої сторожі в місці. Почту доручуєть ся два рази денно.

Титул власности забезпечений.

О пів милі від сего місця повстане за пару літ новий ньюйорський порт в затоці Јамаїса. За кілька тижнів розпочнуть ся роботи, а се дасть затруднене для тисячів людей. Ціна куплених тепер лотів збільшиться ся тричі протягом кількох літ. Знають о сїм спритні Американці, тому уся земля в нашій суспідстві находить ся в руках різних компаній.

Наші ціни назочно дешеві, такі як на глухий провінції: від \$400 до \$800.00. Догідні сплати. 10 процент при контракті, решта на дрібні місячні рати.

На случай недуги або утрати праці, тримаємо наших покушців по людськи і ждемо довгий час на виплату.

Пов. Читачу! Як знайдеш ліпшу і дешевшу від нашої пропозицію, купи землю деінде, але заки купиш, прийди до нас, щобиш відтак не жалувал.

Власником нашої спілки є п. Владислав Швєнн, загально знаний властитель банкового дому **A. GROCHOWSKI & CO.**, де наші люди купують шіфкарти і складають в депозит або пересилають до краю свої гроші. Знана добре імя Банку повинно чейже бути запорукою, що реальність спілка, на чолі котрої стоїть той сам чоловік, обійде ся в Вами ретельно.

Під пору маємо на продаж еще окола 300 лотів. Хто скорше прибуде, той ліпші вибере. По інформації, мапи і цінники зголошуйте ся до бюра в Банку **A. Гроховського і Спілки при Bedford Ave., 111 Grand Street**, або просто до офісу на наших лотах: **Crescent St., 111 Vienna Ave., East New York.**

Возьміть елевейтор в Delancey Str. і пересядьте на Eastern Parkway до City Line елевейтру. Залізайте відтак кондуктора о Crescent Str. Висядьте на тій ули́ці і йдіть коло публичної школи 10 мінут на по-лудне. Питайте ся о Old Mill Park.

Надїємо ся, що лоти за 6—8 тиждів вістануть розкуплені, тому радимо не зволікати.

Читачу! Відчини дверці щастю, заповни собі ку-сень землі, побудуй в часом власний домок і памятай, що тільки під власною стріхою правдиве щастє панує.

Дай сьвітло, повітря і місце до безпечної забави Твоїм дітям; уникай перелюднення, темних та відсутних кісярняним воздухом мешкань, брудних і возами забаршадованих ули́ць, — а тоді докажеш сьвітло, що понимаєш вітцївські обовязки, і що вдоволене та здорове родині лежить Тобі на серці.

SCHWENK REALTY CO. — L. W. Schwenk, President.

111-115 7th Str., NEW YORK.

111-115 7th Str., NEW YORK.

Rockaway Road, JAMAICA, L. I. N. Y.

Офіс на лотах: Crescent Str., 111 Vienna Ave. отвертий щоденно до смерку.

КАЛЕНДАР.

СЕРПЕНЬ.

п.ст.	Дні	Руські святя
10	Четвер	Прохора
11	Пятн.	Калиника
12	Субота	Сили
13	Неділя	9. Свв. Отец. 6. С.
14	Понед.	† Макав.
15	Вівтор.	П. м. Стеф.
16	Середа	Ізаакія, Дал.

НОВИНКИ.

¶ Руське православне єпископство на Буковині. Львівські часописи принесли недавно вістку з Черновець, що там відбули ся збори румунського населення цілого краю і всіх станів в справі домагання буковинських православних Русинів в церковній області. Румунські бесідники заявили, що в останніх десятиліттях мусіли в користь Русинів, котрі з Галичини розширюють ся в земельній, народній і церковній дорозі по цілій Буковині, понести багато жертв. Тому Румуни є готові дати Русинам окреме єпископство, яке одержувало би ся з релігійного фонду. Се єпископство нехай буде під адміністраційним зглядом независиме, нехай має навіть независиму консисторію, але під зглядом канонічним мусить оставати під єпілним митрополитом разом з румунською церквою на Буковині. Таку саму заяву помістило віче на адресі ухваленій до цїсаря.

¶ Новий український професор прибув у львівськїм університеті. Є ним д-р Степан Томашівський, дотеперішній професор гімназії у Львові. Д-р Томашівський молодий ще віком, але написав вже багато учених праць, особливо з нашої історії. В університеті буде викладати по руській історію Австрії.

¶ Кілько коштувало би утриманє українського університету? Після виказу бюджетового на 1911 рік коштує річно утриманє університету у Відні 4½ мільона корон, обох в Празі (разом) 3¼ міль. кор., в Кракові 2 міль. кор., в Граці 1½ міль. кор., у Львові 1½ міль. кор., в Інсбруку 1½ міль. кор., в Чернівцях ½ міль. кор. (то є 500.000 К.) Коли зважимо, що укр. університет мав би бібліотеку єпілну з польським університетом, що видаток на польський львівський університет зменшив би ся о яких 40.000 К. через усуненє теперішніх 11 українських професорів, що катедра загалом було би на укр. університеті ще менше, як в Чернівцях, бо катедри польоністики і германістики були би лише на польськїм, а україністики лише на українськїм університеті, то прийдемо до того переконання, що утриманє укр. університету у Львові з 3-ма виділами не коштувало би більше як 300.000 К. річно, т. є 1½ часті утримання віденського університету, або тільки, кілько коштує утриманє двох повних гімназій, котрих послїдними роками засновувано в Галичані по 4 річно..

¶ Смерть в піску. В селі Пронятині, тернопільського повіта, вибрало ся двох хлопців, Роман Заяць і Василь Вавчинин копати пісок. Роботою поділили ся вони оба в той спосіб, що Заяць вліз в яму і копав, а Вавчинин набирив пісок на візок. Нараз обірвав ся нечаяно над ними беріг і засипав обох хлопців. На крик дітий, що поблизько бавили ся, прибігло з поміччю кількох старших селян, добули Вавчинина зпід піску і почали його ратувати, нічого про се не знаючи, що глибоше присипаний Заяць. Аж тоді, коли Вавчинин опри-

томнів і поспитав про Заяця, селяни кинули ся відкопувати Заяця і — відкопали, але вже мертвого.

¶ Смерть в поли від грому. В Чортівці, городенського повіта, (Галичина), впало жертвою грому троє люда. Рано при гарній погоді вийшли люди в поле до праці. Коло полудня надпила невеличка хмара й почали бити громи, котрих жертвою впад господар Микола Тригубяк. Ще не встигли довести його домів, як упали від удару грому дві нові жертви, а саме Василь Собків та його дочка. Всякі заходи коло ратования показали ся безуспішними.

¶ Як робить ся престольну промову. Деякі віденські дневники описують, в який спосіб „повстає“ престольна промова. Отже передовсім Рада міністрів відбуває кілька засідань і установає на них подрїбно поодинокі програмові точки, з котрих опісля президент міністрів складає промову. Перед вистилізованєм остаточного тексту, складає премієр кілька разів справозданє цїсареві, а цїсар обговорює кожду точку, кожде реченє, майже кожде слово дуже докладно. Доперва тоді, коли уже текст промови докладно усталений, бере ся цїсарська канцелярія до властивої річи — се є до написання престольної промови. Текст промови друкують на великїм пергаментовім аркуші, а президент міністрів вручає сей пергамент цїсареві перед самим торжественним актом відчитання престольної промови, який відбуває ся в великій троновій салі в віденськїм бургі. Під головною стїною салі стоїть престол, а біля него малий столик з актами. Престол в формі великого золоченого крісла є вибитий білим брокатом, а над ним уставляють бальдахим також багато золочений.

¶ Фабрика пушок на Угорщині. Угорське правительство має заложити фабрику пушок коштом 10 мільонів корон. Угорському правительству ходить о те, щоби при замовах для єпілної армії, Угорщина також могла дещо користати, та щоби краєвий промисл міг розвивати ся, бо се приносить багато грошей для угорських панів капіталістів.

¶ Хорий на тиф — убийником. В громаді Бай на Угорщині захорював на тиф 18-літній парубок. Одного разу батько його докоряв йому чогось. Вечером, того самого дня поклав ся батько спати до тої комнати, де лежав його хорий син. Коли тільки батько заснув, парубок здохмив стрільбу і застрілив спячого батька. Се убийство поповнив він в горячковім стані. Жандармови, який прийшов на слїдство, розказував опісля, що якийсь чужинець ввійшов до хати і хотів забити батька і тому він застрілив того чужого напасника.

¶ Засуди російських судів протягом одного місяця. Після обчислень „Рѣчи“ протягом місяця від 14. червня до 14. липня видано 13 засудів смерті в ріжних місцевостях, а саме: в Іркутську 7, в Красноярску 5 і в Варшаві 1. Загалом від дня 15. січня до дня 14. липня є. р. засуджено на смерть 93 осіб, а страчено 29, з сего числа в червні 2. На редакторів у тім часі наложено 145 адміністраційних кар на загальну суму 45.575 рублів. Від 14. червня до 14. липня підлягло адміністраційним карам 19 часописей на загальну суму 4350 рублів.

¶ Голод в Росії. Російські часописи доносять, що в оренбурській губернії грозить населеню страшний голод, в наслідок цілковитої недостачі збіжжя і паші. Цїна на худобу опала вже до останньої границі. Майже за

дармо збувають ся люди своєї худоби, що зрештою задля недостачі паші сама гине. Мука і збіжжя подорожїли знова нечувано; робітники радо працювали би хоч би за кусень хліба.

¶ Трийдцять дві години на варті стояв один салдат при порохівні, віддаленій 5 кілометрів від міста. Забуто о нїм цілковито тому, що комендант відділу відобраз собі житє, програвши в карти величезну суму. Жовнір витревав до послїдньої хвилі, однак був вже так ослаблений, що мусіли його відвезти до шпиталю. Цар Миколушка, якого повідомили о тій пригоді, іменував сего жовніра, що зовесь Медніков, підофіцером і жертвував йому, з власної кишені аж 25 рублів!

¶ По похороні рабіна. Одна варшавська часопись доносить, що в Пйотркові по смерті рабіна, видали в божниці рабіни таке оповіщенє: „Тому що наше місто дуже прогрішило: жінки проходжують ся зовсім явно зо своїми мужами, молодці з дівчатами, заможні Жидівки не носять перук і в наслідок того великого гріха помер нам рабін, проте треба той гріх викорінити“ і т. д. До діла ізбрали ся зараз спеціальні „післяники Єгови“. Почали ся трусениці у підозрілих о такі гріхи Жидів. Одного Жиди при котрїм найдено в кишені якусь часопись, так побили, що той лежить тепер поважно хорий.

¶ Для ближнього. Наслїдуваня достойний примір для ближніх дала недавно одна учителька, що для уратования дитини казала витати собі кавалок шкіри. В Бари (Німеччина) оснували чотири жєнщини відділ червоного хреста і засвідчили своїм пожертвованєм для догляданя хорих свій незрівняний героїзм. Недавно тому принесено до шпиталю семилїтну дитину, яка випадково сильно покалічила ся, причім втратила кусень шкіри на плечах. Ревні в пожертвованю жєнщини поспішили з поміччю, але по лікарських оглядинах виявило ся, що здоровлє дитини може бути приверненє лише тоді, коли дитині више ся бракуючий кусень шкіри живою людиною. Одна із жєнщин, учителька по знаню, заявила готовість, принести жертву муки для дитини. Ординуючий лікар вирізав їй кусень шкіри з плечий і жите маленького пацієнта уратовано.

¶ Десять мінут позірної смерті. „National Ztg.“ доносить, що один німецький фабрикант винайшов оружє, яке має вже продавати ся по деяких складах оружя в Німеччині під назвою: револьвер позірної смерті. Сї нові револьвери є наладовані спеціальними набоями, котрі складають ся з якоїсь мішанини хемічних складників і певної скількості стрільного пороху. По вистрілі з сего оружя повстає хмара їдког диму, який діставши ся до уст напасника, робить його непритомним, але лише на десять мінут, по котрїм то часі вертає застрілений до попередньої свідомости. Є се дуже практичний винахід, однак не лише для напасованих, але також і для напасників. E145

¶ Безграмотність в Європі. Після статистичних дат, зложених шведським статистиком є в Європі безграмотних: Німеччина 0.05%, Швеція 0.1%, Швайцарія 0.1%, Данія 0.2%, Велика Британія 1%, Франція 2%, Голяндія 2.1%, Фінляндія 4.9%, Бельгія 10.2%, Австро-Угорщина 25.7% (особливо через Галичину), Греція 30%, Італія 31.2%, Болгарія 53%, Сербія 62%, Росія 62%, Португалія 70%, Румунія 75%. Європа має разом 465.557 шкіль, до них холить на науку 45.281.691 учеників, а учить 1.050.632 учителів.

¶ Армія студентів. На пілій кулі земськїй є 220 університетів і політехнік. В них учить ся разом поверх 480.000 студентів обох полів; в тім числі около 73.000 техніків. Найчисленніші є отсі університети: парижський має 17.512, берлінський 14.034, каїрський 10.499, московський 9.516, петербурський 8.995, віденський 8.960, монахійський 7.080, будапештєнський 7.000, неаполітанський 6.602, новояорський 6.429 студентів ітд. По них доперва наступає університет у Львові і Кракові, які мають по 4.000 студентів.

¶ Найстарші люди на свїті. В Болгарії в селі Навелеско жє бабуса Висалка, котра числить 129 лїт. До 106 р. житя вона дивувала всіх своєю жвавостію в роботі підчас жнив і вела так своє, як і свого сина Тодора господарство. Син той числить 101 лїт і обоє щоденно цілий час на ногах. В Катаро, в Дадьматії, жє 134-літна Марія Волнице і держить ся як на свій вік дуже добре.

¶ Тисячлїтний ювілей часописи. Під кєнець сего року буде обходити тисячлїтний ювілей китайська правительственна часопись „Кніг Коо“. Числа сеї часописи від початку переховані в державнім архіві. Редактор відвічає головою за зміст часописи.

¶ Місто жєнщин. В Франції недалеко Парижа є маленьке містечко Фрісі, де всі уряди, почавши від магїстрацького писаря а скінчивши на листоноши, мають жінки. Взагалі в цілім містечку є багато більше жєнок, як мужин.

¶ Історичний документ о засуді Ісуса Христа на смерть. Німецька часопись „Stettiner Abendpost“ подає незвичайно цікавий документ, який відносить ся до засуду Ісуса Христа. В каплиці Казерта (Kapelle von Caserta) найдено дошку, на котрій є виписаний старо-єврейською мовою цілий текст приговору. Приговор сей переложений комісією французького товариства штуки звучить: Приговор виданий Понтієм Пилатом, намісником долїшної Галилеї, який голосить, що Ісус з Назарету повинен понести смерть на хресті. В сімнадцятім році правління цїсаря Тиверія і в 25-ий день місяця марта, в освяченім городі Єрусалимі, коли Анна і Каяфа були божими первосвященниками, Понтій Пилат, намісник долїшної Галилеї, сидячи на намісничім престолі, приговорює Ісуса з Назарету на смерть на хресті між двома злочинцями, бо численні і достовірні свідокства народа говорять що: 1) Ісус деморалізатор, 2) Ісус ворохобник, 3) Ісус ворог закона, 4) Ісус ложно називає себе сином Божим, 5) Ісус ложно іменує себе царем Ізраїля, 6) Ісус ввійшов в храм окружений товпою народа, що ніс в руках пальмове віте; — і приказує першому центуріонові Квіріллю Корнелієви повести його на місце кари і забороняє всім чи то богачам чи бідним перешкаждати виконаню приговору на Ісуса. Свідки, які підписали приговор проти Ісуса: 1) Даниїл Робані, фарисей, 2) Йоан Зарабател, 3) Рафаїл Робані, 4) Капер, книжник. Ісуса мають випроводити з міста через серенську браму. — На боці тексту поміщена замітка, що подібну дошку посилають кождому родови (поколіню). Як звїсно, жидівський народ повстав зі злуки 12 племен, які мали своїх начальників і єя племінно-родова окремішність задержалась і тоді, коли Жиди творили єпілну державу під одним царем, а відтак коли пішли під панованє других держав. Так само задержав ся той звичай і за римського панованя і тому то текст приговору був виданий в 12-ох примірниках.

Вже прийшла з краю одна з найбільше потрібних в кожній хаті книжечка, а то:

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Написав її наш славний-звісний професор Михайло Грушевський, а написав так приступно і просто, що кождий може дуже легко пізнати і зрозуміти: „хто ми, чий сини, ким й за що закуті“.

Книжечка має до 500 сторінок великого формату і до 300 малюнків, малюнків і портретів.

ЦІНА БРОШУРОВАНОЇ \$2.00, ГАРНО ОПРАВЛЕНОЇ \$2.75.

Пишіть, щоб не було за пізно на виразну адресу:

RUSKA KNYHARNIA, 850 Main St., WINNIPEG, MAN.

Веселий кутик.

Пригода з ензенутором.

Один газда стояв при вікні зі своїм сином. Нараз побачив, як на його подвір'ї вийшов екзекутор. Скоро шепнув синові до уха: „Слухай, як він питає за мною, скажи йому, що я пішов до міста!"; сам притримом скочив до великої шафи і тихенько зачинив двері за собою.

В дверях станув неумолимий висланник права і запитав хлопця за батьком.

„Тата нема. Пішли до міста.“

„А коли вернуть?“

Хлопець мовчки підходить до шафи, відчиняє широко двері і питає: „Тату, коли вернете з міста?“

Вияснює.

Один Ньюйорчанин виїхав сими днями на літний відпочинок, на „контри.“ Раз якось, проходячи по полі, побачив чоловіка, що косив траву. Довго приглядався тій операції, а нарешті не витерпів і запитав косаря:

„Для кого косите сю траву? Для міста Бравна?“

„Ні“ — відповів косар.

„О, то певно для себе?“

„Ні“.

„Гм... то для кого-ж?“

„Для корови!“ — відповів холодно Айриш.

В суді.

— Яким правом, находячи ся в салоні, далисьте скажучому два рази в лице?

— Дивне питання, пане судія! Се було по шестім „третім“ і один з нас мусів прецінь почати якусь бійку.

3 Галицьких виборчих образів.

I.

Виборчий комісар в Горлицях, перед закінченням голосування: — „Хто не сповнив ще свого громадянського обов'язку?“

Хаїм Гієна: „Я!“

Комісар: „Як! Ви ще не голосували!“

Хаїм: „Доперва всего два рази, а я обіцяв панови старості, що буду голосувати три рази!“

II.

Виборчий комісар читає:

— Хаїм Бітер!

Підходить виборець до комісії.

— На кого голосуєте?

Глуха мовчанка.

— Но, говоріть, на кого голосуєте?

Глуха мовчанка. Нараз відзиває ся один з старостинських наганячів:

— Проще пана комісара. Вун німа глосу.

— Хто? він? Прецінь є на лісті виборців; чомужби не мав мати голосу?

— Бо вун неми і глухі.

Хвилина неприємного заклопотання. Перший отаман ся комісар і питає:

Але ви... чи ви не зрозуміли, на кого він хотів би віддати свій голос?

— Так, пане комісар — відповідає поквально наганяч; — він признав ся мені ще в дома, що хоче голосувати на кандидата Ради Народовей.

Гм, а в який спосіб він міг вам признати ся?

— Показав мені картку з написаним іменем.

— То він вміє писати?

— Ні, але просив мене о се, бо я його добре знаю і розумію — і я йому написав на картці.

— А має він свою картку до голосування?

— Ні, бо власне тепер дав мені, щоб я поміг йому віддати її пану комісареві.

— Ви поступили „по обивательську“ — похвалив комісар. — Шляхетни менжу, таці і тобе подобні збудуйон наш ойчизнен!...

ЧИТАЙТЕ! Фарми і поти на продаж.

Родимці! — Отсим повідомляю Вас, що компанія

INVESTMENT CORPORATION

котра продає землю

в YORKTOWN, VIRGINIA

установила мене ОДИНОКИМ СВОІМ АГЕНТОМ ДЛЯ ВСІХ РУСИНІВ.

Настають часи безробіття. Хто має який гріш а не хоче його стратити, нехай зараз же купить собі фарму або лоту і те в такій мірці, де би нав швидко легко прожити і забезпечити собі добру роботу. Таке місце є в YORKTOWN, VIRGINIA.

Землі на продаж не багато. Тому нехай кождий спішить, щоб забезпечити собі спокійну роботу. Певно, те міське діло, куди ми та гучні фабрики, до друкотки що кималі о швидко, а йдіть на свіжій повітря, чисту та здорову воду, важайте безшумно на своїй території у місті Вайтхед Вірджинія. Буде два великі фабрики уми шити ся, а роботу дістануть там лоту сі, що мають фарму або лоту. Дешеві оціночки там лише оціночки 30 років руських а польських до 60. Руська земля дуже дешева. Земля прекрасна і богата. Шкоро лоту обіймуть ся число Русинів, сейчас буде поставлена руська церква. Місце під церкву і на двір уже готове.

Майже! Спішіть ся, нехай маєте нагаду. З Олфанта, На оціно тут уже є родина, тож учіть ся від других.

По всякій інформації пишати до руського агента Василія Матоліча. Адресуйте:

B. MATOLICH,

821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Оголошене.

100 акрова, дуже гарна фарма з будинками, усіми знарядями, з усіми зборами, близько великого міста є на продаж за 2000 дол. Близші відомості у

Joe Rush

COLCHESTER, ROUTE 3, CONNECTICUT.

Жінки! Учіть ся акушерства.

Все хороше ваянє, запевнює Вас гарний заробок на усе житє. Адресуйте:

Doctor Deutsch,

375 East 10th Str., New York, N. Y.

Фарма на продаж

в Glen Garden, N. J.

56 акрів дуже доброї землі, з сего 12 акрів ліса; дім з п'ятьма кімнатами; 2½ милі до міста і залізничної станції; до штору п'ять минут ходу; вода вернична, околиця здорова — 6 акрів с засіяних — ціна 2600 дол. З New York і Jersey City сідась на станції Central R. R. of New Jersey. Голоситись устно або писемно до:

Mr. Karol Burzec, 474 Market St., Newark, N. J.

31-32

Позахатні робітники.

Робітники, виставлені на холод і вохкість, уникнуть докучливих болів ревматизму і невралгії, уживаючи д-ра Ріхтера „Pain Expeller-y“ в хвили, коли почують перші кольки (ломаня).

Сей лік має запевнену постійну славу від 43 літ. Уживають його скрізь по цілім світі, а дістати його можна у всіх друґесторах Злучених Держав по 25 і 50 центів за пляшку.

Уживайте його також в случаях напруження мускулів, звихнень, болів в суставах, в боці і в грудях, болю зубів, уший і жолудкових корчів.

Повне поученє в руській язиді находить ся в кожній коробці.

Будьте уважні і вистерігайте ся численних наслідвань. Правдивий Pain Expeller находить ся тільки в такій коробці, яка тут представлена на образку.

Сей лік виробляють

F. Ad. Richter & Co.

213-215 Pearl Str., New York City

Даром!

Сей найновіший, імпортований **ФОНОГРАФ** є одним з найліпших фонографів, знаєш під теперішню пору; він є зроблений з найліпшого металу, з високотривалим металевим трубу, гарно пошліфовану і дає чисті, ясні і сильні звуки. Маючи наш фонограф можете кождої хвилини уладити у себе в дома чудовий концерт, граючи всілякі пісні, вальси, марші та інші військові твори. **ФОНОГРАФ** вишляємо разом з рекордами і поученням як його уживати.

Даром!

Гарний мужеський або жіночий

Годинник

поволочуваний, з гарантією на 20 літ; окладники чудово гравіровані, механізм першого

сорта і найліпшої конструкції

В кожнім заставничім заведенню одержите на нього \$5.00 пожитки.

Зовсім даром дамо вище описаний фонограф або годинник всякому, хто лиш поможе нам розпродати поміж своїми знайомими наш найліпший, російський тютюн за 6.00 дол.

Пришліть 50 центів в марках, а ми пішлемо Вам 40 пачок тютюну вартості 6.00 дол. і подарунок, який виберете (фонограф або годинник).

На експресі доплатите решту, 5.50 дол. Розпродавши тютюн, дістанете свої гроші назад, а за горючене вашої фірми і тютюну лишить ся Вам цінний подарунок, який дістане ся Вам зовсім даром.

На случай невдоволення з тютюну або дарунку, звертаємо гроші.

За Ваші гроші ручимо кавцією в сумі 2.000 дол., зложеною в державній касі.

RUSSIAN TOBACCO CO. 343 East 9-th Street, NEW YORK, N. Y.

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ.

Одинока руська агенція шифкартова в Нью Йорку.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете від нас відіхати до Старого Краю найменшим коштом на добрих, поспішних шифках на Гамбург, Бремен, Роттердам і Антверпен.

Желаючи скористати з нагоди низької ціни, повинні удавати ся до нас зі всякими запитаннями о інформації і о час відлізлу кораблів.

Жиючим подальше від Нью Йорку, завчасу замовляємо місця на шифах, як і наші агенти зустрічають пасажирів на станціях (depot) в Нью Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як також і про їх багажі і вичліг.

КРАЙНІ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють, коли можете удати ся до нас так, як до свого дому. Хто має замір їхати до старого краю, або спроводити кого до Америки, нехай удасть ся до нас, а ми ручимо, що дістане добру услугу. — Номер телефону агенції єсть: Orchard 887.

Удавайте ся особисто, листовно або по телефоні до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Зовсім даром! E146

Ми вишляємо грамофони всім нашим землянам у всі сторони Зл. Дернав без одного цента задатку.

Земляки ведучі з нами діла не ризикують нічого, бо кождий може машину випробувати, а коли вона йому не подобає ся, то може її не брати.

Подайте нам лише свою адресу, а ми Вам вишляємо наш каталог, з котрого можете вибрати собі такий грамофон, який Вам подобає ся.

Гаранція наших грамофонів на 5 літ.

Продажа за готівку або на рати!

Продаємо таном всі можливі інструменти за готівку або на сплату.

НОВІСТЫ!

Поділіть 10-центові рекорди найславніших русько-українських співачок зі Львова, Києва, Мракова і Варшави.

GLOBE RECORD and SUPPLY CO.,

131 E. 7th ST.

NEW YORK, N. Y.

